

umiddelbart efter domsafsigelsen i byretten, og Rigsadvokaten begrundede sin afgørelse med, at straffebestemmelsen i retsplejelovens § 41 a, stk. 8, må antages kun at finde anvendelse, hvis domsudskriften er udleveret i henhold til retsplejelovens regler (§ 41 a) og ikke på grundlag af almindelige principper om meroffentlighed.

Efter Justitsministeriets opfattelse bør forbudet mod at offentliggøre domsudskrifter mv. gælde, uanset hvornår de udleveres.

Justitsministeriet finder endvidere, at pressens krav på aktindsigt bør udvides, således at pressen kan kræve udskrift af retsbøger, domme mv., selv om sagen endnu ikke er endeligt afsluttet. Både civile domme og straffedomme har størst journalistisk interesse umiddelbart efter domsafsigelsen og ikke først efter ankefristens udløb, eller efter at ankedommen er afsagt. Retssager, der gengiver det, som er foregået i retsmøderne, har ligeledes størst journalistisk interesse, før sagen er endeligt afsluttet. Hertil kommer, at journalister har adgang til at overvære retsmøder og referere fra disse, før sagen er endeligt afsluttet.

Det foreslås på den baggrund at ændre retsplejelovens § 41 a, stk. 4, så pressen i medfør af denne bestemmelse får krav på udskrift af retsbøger, herunder dombøger, når de er renskrevet. Aktindsigt i retsbøger, domme mv., før sagen er endt, vil herefter ikke længere bero på en konkret vurdering på grundlag af almindelige principper om meroffentlighed.

Straffebestemmelsen i § 41 a, stk. 8, foreslås ikke ændret. Lovforslaget sikrer, at enhver offentliggørelse af de dokumenter og udskrifter, der henvises til i bestemmelsen, fremover vil kunne straffes. Det er således forudsat, at straffebestemmelsen finder anvendelse på offentliggørelse mv. af de typer af dokumenter og udskrifter, som er nævnt i § 41 a, stk. 1, 2, 3 og 4, uanset på hvilket grundlag og tidspunkt de pågældende dokumenter og udskrifter er udleveret.

I lyset af bl.a. den offentlige debat, der har været om spørgsmålet, kan der efter Justitsministeriets opfattelse være behov for en mere grundlæggende vurdering af forbudet mod, at pressen offentliggør domsudskrifter, navnlig for så vidt angår endelige domme.

En eventuel ophævelse af forbudet mod at offentliggøre domsudskrifter mv. må vurderes i lyset af, at navnlig straffedomme traditionelt betragtes som personfølsomme dokumenter, der bl.a. af hensyn til den dømte må undergives en vis beskyttelse.

Endvidere bør spørgsmålet om eventuelt at tillade pressen at offentliggøre domsudskrifter mv. vurderes i lyset af bl.a. de øgede teknologiske muligheder for at gøre domsudskrifter mv. tilgængelige for offentligheden i længere perioder.

Det gældende forbud må også vurderes i sammenhæng med de generelle begrænsninger, som gælder for aktindsigt i domsudskrifter mv. For andre, som ikke er parter i retssagen, er det bl.a. en betingelse for at få udleveret domsudskrifter mv., at den pågældende har en »retlig interesse« heri, jf. retsplejelovens § 41. Denne begrænsning for andre, som ikke er parter, vil være vanskelig at håndhæve i praksis, hvis pressen lovligt kan offentliggøre domsudskrifter. Det må derfor i givet fald overvejes også at ophæve denne begrænsning.

Justitsministeriet har på den anførte baggrund anmodet Retsplejerådet om, at man som led i de igangværende overvejelser om en generel reform af den civile retspleje foretager en samlet vurdering af reglerne om dokumentoffentlighed i både straffesager og civile sager. Når denne vurdering foreligger, vil Justitsministeriet tage stilling til, om der er behov for yderligere lovændringer på området.

6. Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser

Lovforslaget vil indebære, at flere straffesager vil kunne fremmes, selv om den tiltalte udebliver. Dermed sikres en bedre udnyttelse af domstolenes ressourcer og den samlede sagsbehandlingstid ved domstolene vil blive nedbragt. Lovforslaget vil herudover kunne medføre visse besparelser for det offentlige, idet udgifter til bl.a. forsvarere, tolke og vidner, der fremover som udgangspunkt kun skal møde én gang i retten, vil blive reduceret. Omfanget af en sådan besparelse afhænger imidlertid af, i hvilket omfang adgangen til at kræve genoptagelse vil blive benyttet i praksis. Hertil kommer, at prøvelse af sagen i to omgange som følge af genoptagelse samlet set vil kunne være lidt dyrere for det offentlige end udsættelse og efterfølgende afgørelse efter de gældende regler.

Samlet set skønnes lovforslaget ikke at ville få økonomiske eller administrative konsekvenser af betydning for det offentlige. Forslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet eller borgerne.

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser og indeholder ikke EU-retlige aspekter.